

ODGOVORNOST ZA ŠTETU NASTALU USLIJED RATNIH OPERACIJA NA BRODU USIDRENOM U LUCI

VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Presuda broj: Rev-19/01-2 od 22. veljače 2001.

Vijeće: dr. sc. Ivo Grbin, kao predsjednik vijeća,
Miroslava Vekić, Tomo Gložinić, Ljubica Munić
Petar Milas, kao članovi vijeća

Prilikom bombardiranja tuženikov brod koji je bio usidren i vezan u luci, zapaljen je, konopi kojima je bio vezan su izgorjeli, a posljedica toga je bila da je tuženikov brod plovio bez nadzora. Došlo je do njegovog prevrtanja na mjestu gdje se nalazio tužiteljjev čamac, koji je tom prilikom potopljen. Utvrdeno činjenično stanje ne daje osnova za zaključak da je tuženik nekom svojom radnjom ili propuštanjem skrivio nastalu štetu, odnosno da je tuženik znao ili mogao znati da će njegov brod propisno vezan u luci na dozvoljenom mjestu predstavljati opasnost za druga plovila, odnosno da će slijed događaja biti takav da će brod biti pogođen, zapaljen, konopi zbog požara prekinuti, te da će brod nošen vjetrom lutati bez nadzora. Događaji koji su slijedili u potpunosti su izvan tuženikove kontrole, on ih nije mogao predvidjeti, niti na bilo koji način nije mogao njima upravljati, odnosno spriječiti nastupanje štetnih posljedica. Zbog toga ne postoji odgovornost tuženika za štetu nastalu na tužiteljevom brodu.

Tužitelj je podnio tužbu za naknadu štete kojom potražuje novčanu naknadu zbog uništenja njegovog čamca. U tužbi navodi da je do štetnog događaja došlo prevrtanjem tuženikoveg broda i potapanjem njegovog čamca koji je bio usidren u luci. Trgovački sud u Splitu presudom br. P-7489/92 od 13. studenog 1995. godine, odbio je tužiteljjev tužbenim zahtjevom, da mu tuženik plati iznos od 9.493,00 kn sa zateznom kamatom po propisanoj stopi kroz vrijeme od 23. listopada 1992. godine, do isplate, kao i iznos od 19.300 DEM, odnosno protuvrijednost tog iznosa prema tečaju na dan isplate, a tužitelju je naloženo da tuženiku nadoknadi parnični trošak u iznosu od 3.520,00 kn. Tuženik je uložio žalbu, a Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, kao drugo-

stupanjski sud odbio je žalbu i svojom presudom od 15. listopada 1996. godine, br. Pž-2176/96-2 potvrdio presudu suda prvog stupnja.

Protiv te presude reviziju je izjavio tužitelj zbog pogrešne primjene materijalnog prava. U reviziji ističe da su nižestupanjski sudovi pogrešno primijenili materijalno pravo iz čl. 154. i 355. st. 1. Zakona o pomorskoj i unutarnjoj plovidbi. Naime, revident smatra da je brod već u S. izgubio svojstvo sigurnog plovila i kao takav predstavljao opasnost za sigurnost plovnih putova u luci G., pa prema tome premještanje broda u luku G. predstavlja tuženikov propust i nepridržavanje propisa o sigurnosti plovidbe. Iz S., gdje je brod bio oštećen tuženik je mogao brod premjestiti na sigurno mjesto, gdje ne bi smetao plovidbi. Dakle, revident smatra da je tuženik odgovoran za nastalu štetu. Predlaže da Vrhovni sud Republike Hrvatske prihvati reviziju, preinači presude nižestupanjskih sudova na način da usvoji tužbeni zahtjev, odnosno da ukine presude nižestupanjskih sudova i predmet vrati na ponovno suđenje.

Tuženik nije dao odgovor na reviziju, a državni odvjetnik, kojem je revizija također dostavljena radi očitovanja u smislu čl. 390. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", br. 53/91, dalje ZPP) nije se očitovao na sadržaj revizije.

Vrhovni sud Republike Hrvatske odbio je reviziju kao neosnovanu.

Ispitujući pobijanu presudu u smislu čl. 386. ZPP, Vrhovni sud je utvrdio da u provedenom postupku nije ostvarena bitna povreda odredbe ZPP iz čl. 354. st. 2. toč. 10., dakle, bitna povreda odredbe ZPP, na čije postojanje Vrhovni sud pazi po službenoj dužnosti. Vrhovni sud je ispitivao je li materijalno pravo pravilno primijenjeno i utvrdio da revizijski razlog pogrešne primjene materijalnog prava iz čl. 356. u svezi s čl. 385. st. 1. toč. 3. ZPP također nije ostvaren. Na utvrđeno činjenično stanje nižestupanjski sudovi su pravilno primijenili materijalno pravo. U provedenom je postupku utvrđeno da je brod bio oštećen u S. i da je na vlastit pogon dopremljen u luku G., gdje je na propisan način bio vezan. Tu je bio vezan na mjestu koje je odredila lučka kapetanija, dakle bio je vezan na mjestu za to određenom i na propisan način. Prilikom bombardiranja, kojem je bio izložen od 9. do 13. studenog 1991. godine, brod je zapaljen, konopi kojima je bio vezan su izgorjeli, a posljedica toga je bila da je tuženikov brod plovio bez nadzora prilikom čega je došlo i do prevrtanja broda baš na mjestu gdje se nalazio tužiteljev čamac, koji je tom prilikom potopljen.

U smislu čl. 755. Zakona o pomorskoj i unutarnjoj plovidbi ("Narodne novine", br. 53/91.) brodar odgovara za pričinjenu štetu po načelu krivnje. Tuženik bi prema tome odgovarao za nastalu štetu, ako bi se ona mogla pripisati njegovoj krivnji, odnosno ukoliko bi postojala uzročna veza između ponašanja tuženika i nastale štete. Utvrđeno činjenično stanje ne daje osnova za zaključak da je tuženik nekom svojom radnjom ili propuštanjem skrivio nastalu štetu, odnosno da je tuženik znao ili mogao znati da će njegov brod propisno vezan u luci G. na dozvoljenom mjestu predstavljati opasnost

za druga plovila, odnosno da će slijed događaja biti takav da će brod biti pogoden, zapaljen, konopi u vatri prekinuti, te brod nošen vjetrom lutati bez nadzora.

U provedenom postupku, vještačenjem je utvrđeno da je tuženik poduzeo sve što su zahtijevala pravila struke, a događaji koji su slijedili bili su u potpunosti izvan njegove kontrole, on ih nije mogao predvidjeti, niti na koji način nije mogao njima upravljati, odnosno spriječiti nastupanje štetnih posljedica. Prema tome, nije moguće govoriti o krivnji tuženika za nastalu štetu.

Zbog navedenog, Vrhovni sud Republike Hrvatske je ocijenio da nisu ostvareni razlozi za reviziju, kako oni na koje taj sud pazi po službenoj dužnosti, tako i oni na koje revident upućuje u reviziji. Zbog toga je Vrhovni sud Republike Hrvatske na temelju čl. 393. ZPP, reviziju odbio kao neosnovanu.

Mr. sc. Vesna Skorupan, asistent
Jadranski zavod HAZU

Summary:

**LIABILITY FOR LOSS OF SHIP ANCHORED IN PORT DUE TO
WAR OPERATIONS**

During shellfire, the defendant's ship, which was anchored and moored in the port, was caught by fire and the mooring ropes were burnt. As a consequence the defendant's ship was sailing unattended, the ship was capsized at the place where the plaintiff's boat was located and it sank. The established facts do not give grounds for the conclusion that the defendant caused the loss by an action on his part or failure to act or that the defendant knew or could have known that his ship, which was duly moored in the port at the permitted place, would represent a danger for other vessels or could have foreseen such sequence of events, i.e. that the ship would be hit, caught by fire, that the ropes would be burnt and that the ship swept away by wind would stray unattended. The events that followed were completely beyond the defendant's control, he could not foresee them or control them in any way or prevent harmful consequences. Therefore, there is no liability of the defendant for the loss of the plaintiff's boat.